

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 39/93

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jána Klučku a členov senátu JUDr. Jána Drgonca a JUDr. Viery Mrázovej 2. júna 1993 v konaní o návrhu prezidenta Slovenskej republiky na podanie výkladu čl. 111 a čl. 116 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojitosti s ustanovením čl. 102 písm. f) Ústavy Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 39/93 rozhodol, že podáva tento

v ý k l a d

1. Ústava Slovenskej republiky upravuje menovanie a odvolávanie predsedu a ostatných členov vlády Slovenskej republiky v prípadoch: a) keď sa vytvára nová vláda, b) pred uplynutím funkčného obdobia, keď ide o predčasné odvolanie vlády, prípadne jej člena: Prvý prípad upravuje Ústava Slovenskej republiky v čl. 102 písm. f), v čl. 110 a čl. 111. Druhý prípad upravuje v čl. 102 písm. f), v čl. 115 a čl. 116.

2. Článok 116 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky upravuje oprávnenie predsedu vlády Slovenskej republiky podať právne významný návrh na odvolanie člena vlády Slovenskej republiky. Podaním návrhu predsedu vlády Slovenskej republiky na odvolanie člena vlády vzniká prezidentovi Slovenskej republiky právna povinnosť návrhom sa zaoberať. Prezident po posúdení okolností prípadu musí rozhodnúť, či návrhu predsedu vlády Slovenskej republiky vyhovie a člena vlády odvolá, alebo či návrhu predsedu vlády Slovenskej republiky nevyhovie a člena vlády neodvolá.

Článok 116 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky prezidentovi Slovenskej republiky neukladá povinnosť odvolať člena vlády, ak to predseda vlády navrhne.

O d ô v o d n e n i e

I. Právomoc prezidenta podľa Ústavy Slovenskej republiky

V Ústave Slovenskej republiky (č. 460/1992 Zb.) sú uvedené tri typy formulácií pre úpravu právomoci prezidenta. V prvom prípade ide o výslovne priznané oprávnenie vyjadrené formuláciou "môže urobiť"; napríklad môže rozpustiť Národnú radu Slovenskej republiky (čl. 102 písm. d)), môže odvolať sudcu Ústavného súdu (čl. 138 ods. 2). V druhom prípade ide o výslovne určenú povinnosť vyjadrenú formuláciou "je povinný". napríklad je povinný vypočúť stanovisko predsedu Národnej rady Slovenskej republiky (čl. 102 písm. d) druhá veta). V treťom prípade ide o formuláciu "urobí", napríklad "prepožičiava vyznamenania" (čl. 102 písm. h)), alebo "odvolá člena vlády" (čl. 116 ods. 7). Táto formulácia nemá jednoznačný obsah. Interpretáciou z nej možno odvodiť oprávnenie, ale aj povinnosť. V dôsledku toho treba odstrániť pochybnosti o obsahu normatívnych viet určených v právnom poriadku Slovenskej republiky a osobitne v jej Ústave.

Univerzálnym interpretačným pravidlom výkladu právnych noriem určených v Ústave Slovenskej republiky pre štátne orgány je pravidlo: "Štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon" (čl. 2 ods. 2). Pomocou aplikácie tohto interpretačného pravidla určeného Ústavou Slovenskej republiky práva prezidenta od jeho povinností nemožno oddeliť, lebo by sa vytvorili pochybné povinnosti. Napríklad podľa článku 102 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky prezident "udeľuje amnestiu, odpúšťa a zmierňuje tresty". Ak by sa tento typ formulácie úloh prezidenta interpretoval ako právna povinnosť, interpretáciou práva by vznikla silne dubiózna povinnosť prezidenta udeliť amnestiu alebo zmierniť trest uložený súdom každému, kto o to požiada. Ústavné postavenie prezidenta Slovenskej republiky je jednoznačné iba vtedy, keď mu Ústava Slovenskej republiky výslovne priznáva oprávnenie, alebo výslovne ukladá povinnosť. V iných prípadoch ústavné postavenie prezidenta treba dotvoriť buď interpretáciou právnych noriem uvedených v texte Ústavy Slovenskej republiky alebo zmenou znenia jednotlivých ustanovení Ústavy Slovenskej republiky. Ani vtedy, ak by zákon určil povinnosť prezidenta Slovenskej republiky konať spôsobom nepredpísaným v Ústave Slovenskej republiky, nebolo by možné interpretovať takú povinnosť ako ústavnú, lebo zákon by menil Ústavou Slovenskej republiky upravené postavenie prezidenta Slovenskej republiky, a teda svojou podstatou by bol protiústavný.

Ústava Slovenskej republiky priznáva Ústavnému súdu Slovenskej republiky právo podávať výklad ústavných zákonov (čl. 128 ods. 1). V kategórii prameňov práva Ústava Slovenskej republiky používa dva pojmy - ústava a ústavný zákon (čl. 84 ods. 3, čl. 86 písm. a), čl. 125 písm. a)). Tým nastoľuje otázku právomoci Ústavného súdu vo veciach výkladu Ústavy Slovenskej republiky a vzájomného vzťahu Ústavy a ústavných zákonov v systéme prameňov práva Slovenskej republiky.

II. Ústava a ústavné zákony v systéme prameňov práva

Právne poriadky väčšiny štátov v súčasnosti rozlišujú medzi ústavou a zákonmi. Ústava predstavuje najvyššiu vrstvu právneho poriadku, jeho vrchol: Na jej prijatie, zmenu a zrušenie treba väčší počet hlasov, než na prijatie, zmenu alebo zrušenie zákonov. Z tohto hľadiska v systéme prameňov práva Slovenskej republiky neexistuje rozdiel medzi ústavou a ústavným zákonom. Na prijatie ústavy, zmenu ústavy a ústavného zákona sa vyžaduje súhlas aspoň trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (čl. 84 ods. 3), ústavu a ústavné zákony podpisuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky (čl. 89 ods. 2 písm. b)). V procedúre prerokovania, prijímania a vyhlasovania ústavy

a ústavných zákonov nie sú právne rozdiely.

Predchádzajúca Ústava (Ústava Československej socialistickej republiky v znení neskorších predpisov) bola prijatá ústavným zákonom č. 100/1960 Zb. Ústava v čl. 142 ods. 1 obsahovala výslovné ustanovenie, podľa ktorého Ústava Československej socialistickej republiky môže byť zmenená iba ústavným zákonom Federálneho zhromaždenia. Rozlišovanie medzi ústavou a ústavnými zákonmi sa v Zbierke zákonov zaviedlo roku 1970. Vecný register Zbierky zákonov roku 1969 má iba heslo "Ústava", v ktorom vedie ústavné zákony (s. 28). Roku 1971 sa po prvý raz objavilo nové heslo "Ústava a ústavné zákony" (s. 28). Roku 1970 vo vecnom registri nie je ani jedno z týchto hesiel, hoci bol prijatý ústavný zákon číslo 126/1970 Zb. o opatreniach v sústave federálnych ústredných orgánov, na čele ktorých stojí člen vlády ČSSR a ústavný zákon č. 127/1970 Zb. o voľbe poslancov krajských národných výborov v Slovenskej socialistickej republike.

Ústavné zákony najskôr menili alebo dopĺňali ústavný stav založený Ústavou ČSSR (ústavný zákon č. 100/1960 Zb.). Najvýraznejšia zmena ústavného zákona č. 100/1960 Zb. sa uskutočnila ústavným zákonom č. 143/1968 Zb. o československej federácii. Neskôr prijaté ústavné zákony sa zdanlivo nedotýkali ústavy, lebo menili a dopĺňali iba tie ústavné zákony, ktorými sa predtým zmenila Ústava (najpočetnejšími zmenami prešiel ústavný zákon č. 143/1968 Zb., ktorý sa zmenil a doplnil ústavným zákonom č. 50/1975 Zb., ústavným zákonom č. 161/1989 Zb., ústavným zákonom č. 182/1989 Zb., ústavným zákonom č. 46/1990 Zb., ústavným zákonom č. 100/1990 Zb., ústavným zákonom č. 158/1990 Zb., ústavným zákonom č. 159/1990 Zb., ústavným zákonom č. 294/1990 Zb., ústavným zákonom č. 295/1990 Zb., ústavným zákonom č. 556/1990 Zb., ústavným zákonom č. 205/1992 Zb., ústavným zákonom č. 206/1992 Zb., ústavným zákonom č. 211/1992 Zb. a ústavným zákonom č. 493/1992 Zb.). Tým sa napomáhalo vzniku a

upevňovaníu presvedčenia, že ústava a ústavné zákony sú rozdielne pramene práva. vertikálne usporiadané, s vyšším stupňom právnej sily na strane ústavy.

Nesprávnosť vertikálneho chápania vzťahu ústavy a ústavných zákonov najlepšie dokazuje zmena Ústavy ústavným zákonom (napríklad ústavným zákonom č. 43/1971 Zb., ktorým sa mení čl. 86 Ústavy a čl. 30 a čl. 103 ústavného zákona o československej federácii, alebo ústavným zákonom č. 62/1978 Zb., ktorým sa mení čl. 24 ods. 2 Ústavy Československej socialistickej republiky). Ak by ústava mala vyššiu právnu silu než ústavné zákony, zmena ústavy ústavným zákonom by musela byť protiprávna. Medzi ústavou a ústavnými zákonmi nie je rozdiel v právnej sile, nie sú teda usporiadané vertikálne. Z právneho hľadiska má význam iba rozlišovanie medzi zákonmi prijímanými kvalifikovanou väčšinou hlasov poslancov a medzi zákonmi, na ktorých prijatie sa vyžaduje jednoduchá väčšina hlasov poslancov. Ústava a ústavný zákon majú rovnaký stupeň právnej sily, ktorým sa odlišujú od zákonov.

Z ustanovenia čl. 128 ods. 1 Ústavy vyplýva právomoc Ústavného súdu podať výklad každého zákona prijatého, doplneného alebo zmeneného kvalifikovanou väčšinou hlasov poslancov Národnej rady Slovenskej republiky.

III. Podmienky konania Ústavného súdu vo veci výkladu Ústavy Slovenskej republiky

Na základe splnomocnenia v Ústave Slovenskej republiky (čl. 128 ods. 1) podmienky pri podávaní výkladu ústavných zákonov ustanovuje osobitný zákon. Je ním zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov. Konanie sa vedie za účasti štátneho orgánu, o ktorom navrhovateľ tvrdí, že ústavný zákon nesprávne vykladá. Zákon v tomto prípade nevyžaduje uplatnenie práva či povinnosti odvodenej pomocou nesprávneho výkladu práva. Pre vznik právne relevantného sporu stačí, že štátny orgán interpretuje ústavný zákon spôsobom, ktorý navrhovateľ odmieta.

Podľa zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov má vo veci výkladu ústavných zákonov rozhodovaciu právomoc senát Ústavného súdu podľa § 5 ods. 1, lebo nejde o vec, ktorá podľa ustanovenia § 3 patrí do rozhodovacej právomoci pléna Ústavného súdu. Podmienky konania určuje najmä tretí oddiel druhej hlavy zákona č. 38/1993 Z. z.

Konanie vo veci výkladu ústavného zákona sa môže začať na návrh subjektu oprávneného podať taký návrh podľa § 18 ods. 1 písm. a) až e) zákona č. 38/1993 Z. z. podľa § 18 ods. 1 písm. b) je ním aj prezident Slovenskej republiky. Návrh, ktorý prezident

Slovenskej republiky podal, obsahoval všetky náležitosti predpísané § 20 ods. 1 a § 47 zákona č. 38/1993 Z. z.

IV. Konanie o návrhu prezidenta na podanie výkladu čl. 102 písm. f), čl. 111 a čl. 116 Ústavy Slovenskej republiky

Návrh prezidenta Slovenskej republiky na podanie výkladu ustanovení čl. 111 a čl. 116 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. je dôvodom pre začatie konania Ústavného súdu Slovenskej republiky, pretože došlo k sporu o interpretáciu čl. 116 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky medzi prezidentom Slovenskej republiky a predsedom vlády Slovenskej republiky. Dôkazom vzniku sporu je návrh prezidenta Slovenskej republiky zo 17. marca 1993 a jeho vyjadrenie z 5. apríla 1993, ktorým odpovedal na žiadosť sudcu - spravodajcu Ústavného súdu Slovenskej republiky o doplnenie dôkazov podľa § 31 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. V súlade s ustanovením § 29 ods. 5 návrh prezidenta o výklad Ústavy sudca - spravodajca postúpil účastníkovi konania, o ktorom navrhovateľ tvrdí, že ústavný zákon nesprávne vykladá, aby sa k návrhu vyjadril. Predseda vlády vo svojom vyjadrení k návrhu prezidenta Slovenskej republiky nepoprel tvrdenie prezidenta Slovenskej republiky o tom, že k sporu o interpretáciu čl. 116 ods. 4 Ústavy medzi nimi došlo. ani to, že k sporu došlo z dôvodu uplatnenia Ústavou priznaného práva predsedu vlády Slovenskej republiky podať návrh na odvolanie člena vlády Slovenskej republiky.

Podmienkou konania podľa § 46 ods. 2 je, aby k sporu o výklad Ústavy došlo medzi dvomi štátnymi orgánmi.. Okrem štátnych orgánov, fyzických a právnických osôb s jednoznačne kvalifikovateľným právnym zaradením, Ústava Slovenskej republiky upravuje aj právomoc iných subjektov reprezentujúcich štátnu moc. V rámci takej úpravy priznáva aj právo predsedovi vlády Slovenskej republiky podať návrh na odvolanie člena vlády podľa čl. 116 ods. 4. O výklad ústavných práv týchto subjektov tiež môže vzniknúť spor. To názorne dokazuje konanie o návrhu prezidenta Slovenskej republiky na podanie výkladu čl. 116 ods. 4 Ústavy slovenskej republiky. Potreba chrániť ústavnosť v Slovenskej republike plne opodstatňuje konanie Ústavného súdu Slovenskej republiky aj v prípade návrhov iných subjektov reprezentujúcich štátnu moc.

Ústava Slovenskej republiky priznáva Ústavnému súdu Slovenskej republiky právomoc podávať výklad ústavných zákonov, ak je vec sporná (čl. 128 ods. 1).

Zákon č. 38/1993 Z. z. slovom "sporný" označuje konanie o veciach, v ktorých došlo k sporu a kde proti sebe stoja dve strany - štátne orgány s rozdielnym názorom na interpretáciu ústavnej normy (§ 46 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z.). Spor o výklad ústavnej normy upravujúcej právomoc iných subjektov reprezentujúcich štátnu moc toto ustanovenie

zákona č. 38/1993 Z. z. výslovne neupravuje. Ústava splnomocňuje zákon, aby upravil podmienky, za ktorých Ústavný súd uplatní svoju právomoc podať výklad Ústavy, ale nespĺnomocňuje zákon, aby zúžil právomoc Ústavného súdu vo veci podávania výkladu Ústavy. Ak by zákon právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky zužoval výlučne na konanie o veciach, v ktorých došlo k sporu medzi štátnymi orgánmi, porušil by princíp ústavnosti.

V. Ústavný základ organizácie štátnej moci v Slovenskej republike

Ústava Slovenskej republiky štátnu moc rozdeľuje na zákonodarnú moc (Piata hlava), výkonnú moc (Šiesta hlava), súdnu moc (Siedma hlava) a prokuratúra (Ôsma hlava). Viaceré zložky moci sú vnútorne rozčlenené. V rámci súdnej moci je vytvorený Ústavný súd Slovenskej republiky ako súdny orgán ochrany ústavnosti (Siedma hlava prvý oddiel) a súdy Slovenskej republiky (Siedma hlava druhý oddiel). Právomoci subjektov štátnej moci sa navzájom odlišujú. Subjekty zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci i prokuratúry majú Ústavou Slovenskej republiky priznané základné právomoci potrebné pre zabezpečenie riadneho plnenia svojich originálnych úloh nezastupiteľným, orgánom štátnej moci, ako aj ďalšie právomoci, ktoré im Ústava Slovenskej republiky priznáva za účelom zabezpečenia vyváženosti moci v štáte. Tieto majú subjekty štátnej moci priznané na to, aby nedošlo k narušeniu rovnováhy moci v štáte. Majú teda kontrolnú funkciu voči iným zložkám moci. Zákonodarná moc voči výkonnej moci a súdnictvu, výkonná moc vo vzťahu k zákonodarnej a podobne.

VI. Ústavné postavenie prezidenta Slovenskej republiky v organizácii štátnej moci v Slovenskej republike

Ústava Slovenskej republiky upravuje postavenie prezidenta Slovenskej republiky v Šiestej hlave. prvom oddieli, čím zaraďuje prezidenta do štruktúry výkonnej moci. Tomu zodpovedá vymedzenie základných právomocí prezidenta v čl. 102, ako aj zverenie vyvažovacích právomocí voči zákonodarnej moci (právo vrátiť Národnej rade Slovenskej republiky ústavný zákon a zákon s pripomienkami buď z vlastného rozhodnutia - čl. 87 ods. 3, alebo na návrh vlády Slovenskej republiky - čl. 87 ods. 4) a voči súdnej moci (právo udeliť amnestiu, odpustiť a zmierniť tresty uložené trestnými súdmi - čl. 102 písm. i)).

VII. Ústavné postavenie prezidenta v organizácii výkonnej moci

Hoci vláda Slovenskej republiky (ďalej len "vláda") je najvyšším orgánom výkonnej moci (čl. 108), ústavné postavenie prezidenta Slovenskej republiky je v skutočnosti

dominantné voči ústavnému postaveniu vlády. Bez prejavu vôle prezidenta nedôjde k vzniku ani zániku členstva vo vláde (čl. 111). Z tohto postavenia vyplýva relatívna, nie absolútna dominancia prezidenta Slovenskej republiky vo vzťahu k vláde. Prezident Slovenskej republiky môže predsedu a ďalších členov vlády vymenovať a ich odvolať alebo vymenovať a odvolať jej jednotlivých členov len po splnení podmienok určených v Ústave Slovenskej republiky (čl. 115 až čl. 117). Tým sa zabezpečuje vyváženosť právomoci v rámci organizovania výkonnej moci.

Vo vzťahu k predsedovi vlády Slovenskej republiky Ústava Slovenskej republiky upravuje prezidentovu právomoc vymenovať a odvolať predsedu vlády (čl. 110 ods. 1). Okrem toho mu priznáva dominantné postavenie voči predsedovi vlády po prijatí demisie podanej členom vlády alebo po odvolaní člena vlády, pretože prezident určí, ktorý z členov vlády bude dočasne spravovať veci člena vlády, ktorého demisiu prijal (čl. 116 ods. 7). Pre tento prejav vôle prezidenta Slovenskej republiky Ústava Slovenskej republiky nevyžaduje ani návrh, ani súhlas predsedu vlády. Naopak, predsedovi vlády Slovenskej republiky Ústava Slovenskej republiky nepriznáva právomoci vo vzťahu k prezidentovi. Táto okolnosť znemožňuje prijatie takej interpretácie Ústavy Slovenskej republiky, ktoré by priznalo prezidentovi Slovenskej republiky všeobecnú povinnosť prijať podnety a návrhy predsedu vlády bez možnosti ich odmietnuť.

VIII. Právomoc prezidenta Slovenskej republiky a predsedu vlády Slovenskej republiky pri vymenovaní a odvolaní člena vlády Slovenskej republiky

V Ústave Slovenskej republiky sa formulácia "prezident vymenúva a odvoláva predsedu a ostatných členov vlády Slovenskej republiky" používa vo dvoch významoch: 1. na označenie prípadu, keď sa originálne formuje nová vláda Slovenskej republiky a 2. na označenie prípadu, keď z vlády pred uplynutím funkčného obdobia je odvolaný niektorý z jej členov a treba ho nahradiť iným, ako aj na označenie prípadu, keď pred uplynutím funkčného obdobia nastanú Ústavou určené okolnosti pre predčasné odvolanie celej vlády. Právnym základom uvedeného rozlišovania je ustanovenie čl. 102 písm. f) Ústavy Slovenskej republiky. Prvá časť tohto ustanovenia ukončená bodkočiarkou sa vzťahuje na originálne vytvorenie vlády a na ukončenie jej činnosti po uplynutí funkčného obdobia vymedzeného časom nového zvolenia Národnej rady Slovenskej republiky podľa čl. 117 Ústavy Slovenskej republiky. Druhá časť tohto ustanovenia, ktorá začína za bodkočiarkou, sa vzťahuje na predčasné odvolanie vlády alebo jej jednotlivého člena, na vymenovanie nového člena vlády nahrádzajúceho odvolaného člena vlády. Ustanovenie čl. 102 písm. f) v prvom význame (O text pred bodkočiarkou) spresňujú ustanovenia čl. 110 a čl. 111 Ústavy. Ustanovenie čl. 102 písm. f) v druhom význame (text za bodkočiarkou) spresňujú ustanovenia čl. 115 a čl. 116 Ústavy.

Z hľadiska návrhu na podanie výkladu čl. 116 ods. 4 irelevantné je ustanovenie čl. 111, pretože toto ustanovenie sa vzťahuje na originálnu tvorbu vlády ako celku. Ustanovenie čl. 115 Ústavy s predmetom sporu tiež nesúvisí, lebo sa týka vlády ako celku.

Predmetom sporu je iba obsah právnej normy čl. 116 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa nej: "Návrh na odvolanie člena vlády môže podať prezidentovi Slovenskej republiky aj predseda vlády." Táto norma priznáva oprávnenie podať návrh na odvolanie člena vlády. Subjektom oprávnenia je predseda vlády. V rozsahu predmetu úpravy ustanovenie čl. 116 ods. 4 nie je sporné. Spornosť zakladajú až právne dôsledky vyplývajúce pre prezidenta Slovenskej republiky, ak subjekt oprávnenia Ústavou priznané oprávnenie uplatní.

Ak sú splnené všetky Ústavou Slovenskej republiky určené podmienky, prezidentovi Slovenskej republiky vzniká povinnosť návrhom predsedu vlády Slovenskej republiky sa zaoberať. K splneniu povinnosti prezidenta Slovenskej republiky zaoberať sa návrhom predsedu vlády Slovenskej republiky na odvolanie člena vlády dôjde v okamihu, keď prezident Slovenskej republiky rozhodne, či člena vlády Slovenskej republiky odvolá, alebo návrh predsedu vlády Slovenskej republiky odmietne. Toto rozhodnutie je súčasťou základnej právomoci prezidenta Slovenskej republiky. Ústava Slovenskej republiky ho nespája s vyvažovacou právomocou zákonodarnej, ani súdnej moci. Prezident Slovenskej republiky nemá ústavné právo ani povinnosť zistiť, aké je stanovisko Národnej rady Slovenskej republiky, ani iného štátneho orgánu pred vydaním svojho rozhodnutia. Zákonodarná moc v prípade záujmu na vykonaní personálnych zmien v zložení vlády má vlastnú právomoc.

Návrh na odvolanie člena vlády Slovenskej republiky môžu urobiť aj poslanci Národnej rady Slovenskej republiky, ak taký návrh predloží aspoň jedna pätina poslancov (čl. 88 ods. 1). Ak s návrhom súhlasí nadpolovičná väčšina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, Národná rada Slovenskej republiky vysloví členovi vlády nedôveru (čl. 88 ods. 2). Vyslovenie nedôvery má za následok, že prezident Slovenskej republiky člena vlády odvolá (čl. 116 ods. 3). Z dominancie zákonodarnej moci vo vzťahu k výkonnej moci vyplýva povinnosť prezidenta Slovenskej republiky odvolať člena vlády, ktorému Národná rada Slovenskej republiky vyslovila nedôveru.

Ustanovenia čl. 116 ods. 3 a čl. 116 ods. 4 Ústavy upravujú právne postavenie rozdielnych subjektov práva a majú rozdielne právne účinky. Národná rada Slovenskej republiky je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky (čl. 72).

Predseda vlády Slovenskej republiky je jedným z členov vlády (čl. 109 ods. 1), ktorá je najvyšším orgánom výkonnej moci (čl. 108).

Rozdielny je aj ústavnoprávny vzťah Národnej rady Slovenskej republiky a predsedu vlády Slovenskej republiky k prezidentovi Slovenskej republiky. Národná rada Slovenskej republiky volí prezidenta tajným hlasovaním na päť rokov (čl. 101 ods. 2), pričom na zvolenie prezidenta sa nevyžaduje jednoduchá nadpolovičná väčšina hlasov poslancov Národnej rady, ale je potrebná kvalifikovaná trojpäťtinová väčšina hlasov všetkých poslancov (čl. 101 ods. 3). Podľa podmienok určených v Ústave Slovenskej republiky Národná rada Slovenskej republiky môže kedykoľvek odvolať prezidenta, ak sa za odvolanie vysloví trojpäťtinová väčšina všetkých poslancov (čl. 106). Na druhej strane prezident Slovenskej republiky vymenúva a odvoláva predsedu vlády Slovenskej republiky (čl. 110 ods. 1).

Z rozdielneho ústavného postavenia subjektov oprávnených predložiť prezidentovi Slovenskej republiky právne relevantný návrh na odvolanie člena vlády Slovenskej republiky nastávajú aj rozdielne právne účinky návrhu, a to v závislosti na tom, ktorý z oprávnených subjektov uplatnil svoje právo a návrh predložil. V prospech diferenciacie právnych účinkov uplatnenia ústavného práva podať návrh na odvolanie člena vlády Slovenskej republiky svedčí aj ústavný mechanizmus prípravy návrhu v Národnej rade Slovenskej republiky a vo vláde Slovenskej republiky. Návrh na odvolanie člena vlády Slovenskej republiky v Národnej rade Slovenskej republiky musí predložiť najmenej jedna pätina poslancov (čl. 88 ods. 1). O návrhu sa v pléne Národnej rady uskutoční rozprava (§ 85 ods. 4 Rokovacieho poriadku SNR) a po nej nasleduje hlasovanie, v ktorom s návrhom musí vysloviť súhlas nadpolovičná väčšina všetkých poslancov (čl. 88 ods. 2).

Mechanizmus predkladania návrhu na odvolanie člena vlády Slovenskej republiky do vlády, ani postup pri prerokovaní a schvaľovaní takého návrhu vo vláde nie je upravený Ústavou ani zákonom. Ústavné právo priznané predsedovi vlády Slovenskej republiky v čl. 116 ods. 4 môže predseda vlády uplatniť dokonca aj bez toho, aby svoje rozhodnutie podať návrh na odvolanie člena vlády konzultoval s vládou Slovenskej republiky. Preto za účelom vytvorenia vnútornej vyváženosti výkonnej moci Ústava Slovenskej republiky ukladá prezidentovi Slovenskej republiky iba povinnosť návrhom predsedu vlády Slovenskej republiky sa zaoberať, ale nie povinnosť tomuto návrhu vyhovieť.

Z týchto dôvodov senát Ústavného súdu rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

V Košiciach dňa 2. júna 1993

JUDr. Ján Klučka, CSc.